

2015. november-december – XIII. évfolyam 9-10. szám

A szegedi piaristák lapja

PIAR FUTÁR

KIS KARÁCSONYI ALLEGÓRIA

Hogy valaki
böls és dos
emberré váljék
az alacsonyabb
fokú iskolában,
annak egyellen
útja, hogy az
emberek szemében

ostobának tűnjék fel,
és hagyja magát irángítani mint egy
csasi. Igaz tanítás ez, de csak kevesen
értik meg, mert ellene van az érzékek-
nek és az emberi böltsésegnek, éppen
ezért követik olyan kevesen.”

Kalazancius

2016 — AZ IRGALMASSÁG RENDKÍVÜLI SZENTÉVE

„Arra szolgál ez a szentév, hogy erősen megérezzük annak
örömét, hogy Jézus ránk talált, ő ugyanis jó pásztorként
azért jött, hogy megkeressen minket, akik eltévedtünk.
Arra szolgál ez a jubileumi év, hogy megérezzük szereteté-
nek melegét, amikor vállára vesz, hogy visszavigyen
minket az Atya házába. Arra való ez az év, hogy megéri-
sen minket az Úr Jézus, átalakítson minket az ő irgalmával,
hogy mi is az irgalmasság tanúságtevői legyünk. Ez tehát a
szentév oka: mert ez az irgalom időszak!”

Ferenc pápa

„Ahhoz, hogy valaki jó népszerű-
sítő, tudományos író legyen, kell
egy olthatatlan lángolás: adni,
adni... vagy szórakozást, örömet (a
legnemesebbet) okozni embertársai-
nak a tudásközléssel. Boldogságot
találni abban, hogy emeljük ember-
társainkat.”

A rádiós és televíziós ismeretterjesztő soroza-
tai által országszerte ismertté vált piarista
tanár népszerűsége abban rejlett, hogy a
legbonyolultabb kísérleteket is olyan nemes
egyszerűséggel tudta elmondani, hogy azt
még az iskolázatlan ember is megérthette.
Tanári pályáját a szegedi piarista iskolában
kezdte 1922-ben.

120 ÉVE SZÜLETETT ÖVEGES JÓZSEF

A SZEPIPRESS jelenti

A Piarista Tartományfőnökség karácsonyi képeslap pályázatát hirdetett 12–18 éves diákoknak. Maximum 5 művet küldhettek tovább az egyes intézmények Budapestre. Az alkotásokat A/4-es méretben kellett elkészíteni tetszőleges technikával és címmel ellátva. Iskolánkban a következő tanulók munkáit küldte tovább a zsűri: Bürgés Eszter (7. A), Hegedűs Boglárka Sára (10. B), Papp Dániel (7. A), Rácz Gellért (7. A) és Rákóczi Ákos (9. B). A pályaművek lapunk hátoldalán megtekinthetők.

Irodalmi csapatverseny 1. helyezett a 12. A csapata: Both Szilveszter, Heszler Bernát, Papp Sándor és Ollai Pál, valamint a 8. A csapata: Grósz Anna Boróka, Juszti Veronika, Kardos Lili, Németh Csenge. 2. helyezett a 10. A csapata: Kuna Áron, Szegfű Áron, Dóczi Dominik és Pörneki Ádám. 3. helyezett a 12. másik csapata: Bucskó Bálint, Csikota Gábor, Dóczi Balázs és Gyömbér Dénes

A karácsonyi szünet utáni első tanítási nap 2016. január 4-én lesz!

Minden kedves olvasónak, diákjainknak, szüleiknek, munkatársainknak, barátainknak kegyelmekben gazdag, áldott karácsonyt és boldog új esztendő-t kívánunk!

Mit köszönhetünk Dugonics Andrásnak?

Tóth Zsófia, diákönkormányzatunk elnöke a városi megemlékezésen mondott beszédet, ahol Dugonics András születésének 275. évfordulóját ünnepelték. Ezt a szöveget közöljük.

„Tisztelt egybegyűlteket, kedves megemlékezők!

Ha egy piarista diáknak megemlítem Dugonics András nevét, és megkérem, mondja el az első dolgot, ami az eszébe jut, a nagy többség a saját iskoláját említené. Na-

gyon kevés ember beszélne tagadhatatlan írói tehetségéről, egyetemi tanári pályafutásáról vagy az első magyar nyelvű matematika tankönyv megírásáról.

275 évvel ezelőtt, október 17-én született, és ott halt meg, ahol saját bevallása szerint a legjobban szeretett lenni: Szegeden.

Megfelelő szorgalommal és tudással lépett be a szegedi kegyesrendiek közé, ahol a szerzetesi próbáévek után nagy érdeklődést mutatott a szónoklás és a költészet iránt is. De sorsa úgy alakult, hogy matematikatanár lett a nagyszombati egyetemen. Diákjaitól megkövetelte a magyar matematikai szaknyelvet, emellett rendíthetetlenül fordított magyarra klasszikus ókori műveket, mint például az Odüsszeiát.

1784-ben kiadta a Tudakosság című matematika tankönyvét, valamint enciklopédiaszerű listát írt a magyar királyokról és várakról. Íróként alapvetően a nevelés a célja, de szóragoztatni is szeret. A magyar művei meghatározó értéket képviseltek az akkori színjátszásban. Regényeivel sikerült egy ma-

gyar nyelvre fogékony olvasóközösséget létrehozni, nyelvújítóként használta a népi nyelvet, a szegedi beszédet, vele kezdődik a szegedi helytörténet. Művei mondák, példabeszédek és mondások tárháza.

Hogy mit köszönhetünk Dugonics Andrásnak?

A legnagyobb szegedi születésű író a 20. századig, Tömörkényig, Móráig, Juhász Gyuláig. Műveivel egyszerre lett a 18. század végi nemesi ellenállásnak, a nemzeti öntudatra ébredésnek irodalmi kifejezője és szellemi kincsestára. A 18-19. század fordulóján példakép, ha nem is feltétlenül az írók, de a középnemesi réteg körében. A felvilágosodás korában a nemzeti érzelmű, hazafias irodalom egyik legnagyobb, mára az irodalmi köztudat elfelejtett alakja. A magyar irodalom kincsének tekintette a magyar erkölcsöt, a nemzeti érzést és a dicső múltat. Esztétikai hiányosságai ellenére korának ünnepelt írója, a népies iskola

vezéralakja volt.

1818. július 25-én halt meg. 1847-ben sírját vörösmárványoszloppal jelölték meg rendtársai.

1876-ban szobrot állíttatott neki a város Izsó Miklós tevéte alapján, Huszár Adolf

készítésében. 1891-ben szervezték meg a Dugonics

Társaságot. Könyvtára különgyűjtemény lett a Somogyi-könyvtárban. Végül 1924-ben a

piarista gimnázium felvette a méltán híres Dugonics

András nevét. Megszámlálhatatlan dolgot köszönhetünk neki,

és sokan nem is gondolnák, mennyi minden

köthető a nevéhez.

Ezért is fontos, hogy köszönetet mondjunk,

és születésének évfordulóján büszkén említhessem:

abba az iskolába járok, amit róla

neveztek el.”

IMPRESSZIUM PIÁR FUTÁR A szegedi piaristák lapja – Megjelenik egy tanévben négyszer – Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003. – KIADÓ Dugonics András Piarista Gimnázium a Dugonics András Alapítvány támogatásával. Számlaszám: 10402805-28012423-00000000 – FELELŐS KIADÓ Juszti-Né Nedeľkovic Alíz – SZERKESZTŐ Boldog Zoltán – NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS Férc Szemes Áron – SZERKESZTŐSÉG 6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14., Tel: 62/549-090, Elektronikus levélcím: piarfutar@szepi.hu – NYOMÁS Planet Corp. Szolgáltató Kft. 6771 Szeged, Makai út 4. – Kizárólag belső terjesztésre.

„Kíváncsiak voltak a véleményünkre”

Egy diák a tanári továbbképzésen

Az egyik októberi napon megkeresett Nagy Mariann tanárnő, hogy a hétvégén lesz Kecskeméten a kétévente megrendezendő Piarista Pedagógiai Napok. Ennek kapcsán kaptak egy levelet a tartományfőnök atyától, hogy idén négy diákot is vigyenek magukkal a rendezvényre. Amikor igent mondtam a felkérésre, még nem tudtam, pontosan mi vár rám.

November 6-án, pénteken reggel indultunk útnak az iskola mikrobuszával. Sűrű köd volt aznap, akár harapni is lehetett volna. Amikor megérkeztünk a helyszínre, nagyon barátságosan fogadtak minket. Kaptunk egy névtáblát és egy mappát, melyben főleg a programleírást találtuk.

Ebédig két előadást hallgattunk meg. Az első egy nemzetközi felmérés eredményét ismertette, különböző grafikonok segítségével mutatta meg, hogyan állnak készségek és képességek terén a magyarok a többi országhoz képest. Sok diagramon sajnos az utolsók között szerepeltünk.

A második előadó azt hangsúlyozta, hogy mindig lehet újat tanulni. Az élet mindig új helyzetekbe sodor minket, amiből tanulhatunk. A magyar oktatás sajnos nem mindig tartja a lépést a változásokkal, bár a harminc évvel későbbi munkaerő-piaci igényeket senki sem tudja felmérni.

Ezek után megkaptuk az ebédünket, majd közösen kitöltöttünk egy kérdőívet. A délutáni pihenőt követően ismét egy előadás várt minket, amit személy szerint a legérdekesebbnek tartottam mind

erőteljesebben van jelen az egyes intézményekben.

Az esti program főleg a tanárokat érintette, néhány iskola különleges helyszíneket alakított ki, ahol lehetett táncolni, megkóstolni a helyi finomságokat, és természetesen kapcsolókat építeni. A diákok közben a tartományfőnök atyával beszélgettek. Közös esti imával zártuk a napot, majd nyugovóra tértünk a szállásunkon. Másnap megreggeliztünk, majd a reggeli ima után folytatódott a programot. Aznap mindenki arra a műhelyfoglalkozásra mehetett be, amelyikre szeretett volna. Sok helyszín, téma és előadó közül lehetett választani, de ezek az alkalmak kiscsoportos beszélgetések voltak. Az adott csoportvezető ügyelt arra, hogy a témánál maradjunk, és feladatok

adott nekünk. Nemcsak a téma miatt tetszettek ezek a foglalkozások, hanem azért is, mert tényleg kíváncsiak voltak a véleményünkre, meg akarták hallgatni a másik felet is. Azon tényleg megdöbbentem, hogy nemcsak engedték, hogy beszéljünk, hanem különösen kérték is. Összességében jó ötletnek tartom, hogy diákokat is vigyenek ezekre a programokra. „Mivel az iskola nem csak tanárokból áll” – ahogy az egyik előadó is hangsúlyozta.

Novák Ádám

Dicsőség a legyőzötteknek

Az idei Gloria Victis verseny középdöntőjébe Tóth Zsanett, Tapodi Krisztián (11. B), Körmendi Zoltán, Valkony Regő (11. A) és jómagam jutottunk be. A rendezvény október 22-23-án volt, ahol 22. helyezést értünk el. Az idei téma a magyar östörténet és a honfoglalás időszaka volt.

Felkészülésnél Károlyi tanár úr volt a segítségünkre. Minden felmerülő témát felosztottunk egymás között, de mindenki átnézte az egész témakört. Mivel sok szakirodalmat kellett olvasnunk és ismernünk,

ezért fontos volt, hogy jól jegyzeteljünk, vázlatot készítsünk. Elég sok képi forrást is fel kellett dolgoznunk.

A középdöntő és a döntő Budapesten volt. Sokszor arra irányultak a kérdések, hol található az adott képen szereplő szobrok, festmények és egyéb alkotások. A válaszokat nagyon pontosan kellett megfogalmaznunk, mert ha egyetlen szót is másképp írtunk, már nem kaptunk érte annyi pontot. Egy félpontnyi különbség is meghatározta a helyezésünket.

A csapattársaimmal minden választ megbeszéltünk, így elég nagy volt az összhang. Ezért is jó egy csapatverseny, mert kevesebbet hibázhatunk, egyikünk kijavíthatja a másikat. Bár a szóbeli döntőbe nem jutottunk be, másnap mégis meghallgattuk a résztvevőket. Amit megfigyeltem, hogy nagyon fontos volt a győzelemhez a logikus gondolkodás és az improvizálás. Ez főképpen a vitákban volt észrevehető.

A szervezők a versenyen kívül elég sok programmal készül-

tek. Szerdán este a Nemzeti Színházban néztük meg a János vitézt, csütörtök délután, október 23-a révén a műegyetemi megemlékezésen, utána pedig a felvonuláson vettünk részt. Az estét egy komolyzenei koncerttel zártuk. Nagyon jó élmény volt csapatban dolgozni, versenyezni. Sok jó tapasztalatot szereztünk, amit a tanulásban is fel tudunk használni, akár a vázlatírásnál, akár a dolgozatoknál vagy a feleléseknél.

Aleksza János

Soknemzetiségi kaland Temesváron

Október 23-án, az 1956-os forradalom kitörésének 59. évfordulóján a korábbi évek hagyományaihoz hasonlóan a 10. és 11. évfolyam emelt törisei a földrajzosokkal kiegészülve ellátogattak a temesvári Gerhardinumba. A fő téma az 1956-os magyar és a temesvári 1989-es események voltak.

A túra során először Temesváron vettünk részt egy városnézésen, majd pedig az

ottani magyar diákokkal voltak közös programjaink, köztük egy szónoki versenyen, ahol mindenkinek kellemes csalódásban lehetett része. Délután továbbindultunk Nagy-

szentmiklósrá, ahol részt vettünk Révai Miklós, egykori piarista nyelvész szoboravatásán, majd egy szentmisén, melyet magyar, román, szerb és német nyelven celeb-

ráltak. Zárásként egy szintén összemzeti néptáncgálán szélesítettük látókörünket, ahol a hátsó sorokban kedves földrajztanárunkat, Tözsér Pált is táncra bírtuk. Rendkívül érdekes volt a sok nemzet(iség) együttléte, a közös hit és kultúra megélése. Ajánlom az előítéletes embereknek az ilyen kalandokat, mert ez nem csak a „töriseknek” való...

Körmendi Zoltán

Filmklub kollégium módra

A kollégiumban elindult egy klub, ami a filmnézést teljesen más formában mutatja be. Már volt két sikeres vetítés. Érdekes figyelmi a plakátokat az iskolában, hiszen az eseményre kéthetente csütörtökönként kerül sor.

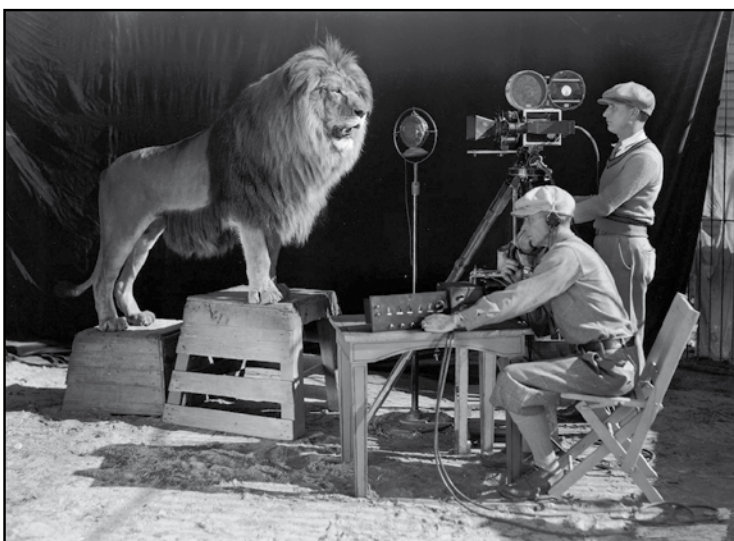
Az első alkalommal egy igazi klasszikust tekinthettek meg az érdeklődők, az 1975-ös A cápa című horrorfilmet. Néhány élménybeszámolót idézünk ezzel kapcsolatban:

„A film maga nem volt ijesztő, csak a lányok ijedtek meg esetleg. Viszont a film utáni beszélgetés más szemszögből világította meg a látottakat.”

Fodor Ádám (9. c)

„Egy igazi klasszikus horrorfilmet láthattunk, ami jócskán megelőzte a korát, és rengeteg későbbi meghatározó horrorfilm-jelenetet tartalmazott. Teljesen más volt megnézni ezt az alkotást úgy, hogy utána egy szakértővel elemezhetjük.”

Lőrincz Viktor (12. A)

Az első találkozás sikerein felbuzdulva a második vetítés is elkövetkezett. Egy zenés drámát tekintettünk meg 2004-ből a Kóristák címmel.

„Nekem nagyon tetszett, hogy a film után egy interaktív beszélgetésben volt részünk, ahol jeleneteket elemeztük különböző szempontok alapján (pl.: kameramozgás, színek, háttérzene) Ezek nagyon jók voltak ahhoz, hogy megértsük a filmek felépítését.”

Horváth Ádám (11. a)

Köszönetet szeretnénk mondani az egész kollégium nevében Wágner Ádám média szakos hallgatónak, a Sík Sándor-kollégium hallgatójának. Reméljük, hogy még sok ilyen filmklubon vehetünk részt.

Détári Kálmán

Egy messziről jött piarista

A patrocíniumi ünnepségsorozatunk első napján, 2015. november 26-án ellátogatott iskolánkba Samson Ehemba szenegáli piarista atya. Már az első pillanatba megszeretük őt, magával ragadott minket vidámsága, állandóan mosolygó arca. Interjünkban gyermekkoráról, hivatásáról, a szenegáli vallásos életről, tanításról és szerzetességről kérdeztük.

Milyen volt a gyermekora, milyen hatások érték, milyen a családja?

Heten vagyunk a családba, én vagyok a legkisebb gyerek. Amikor kicsi voltam, nagyon nagy hatással voltak rám a szüleim, de ez nyilván természetes, hiszen ők védtek. Az anyukámnak nehéz volt tudomásul vennie, hogy pap akarok lenni. Fontos voltam neki, és azt szerette volna, hogy egy jó orvos legyek. Amikor kicsi voltam, dr. Sámsonnak hívtak, hogy így tereljenek ebbe az irányba. De ez egy emberi elképzelés volt, Isten viszont megváltoztatta az életemet. Az apukám akkor halt meg, amikor megkezdtem a piarista életpályámat 16 évesen. Ezért vált fontossá az édesanyám és az, hogy örömmel követte további életemet. A szentelésemkor eszembe jutott édesapám. Nagyon szerettem volna, hogy lásson engem papként. De ilyen az élet, nem érkezett el ezzel a világvégé, az élet ment tovább.

A szerzetesi élet mennyire különbözik Szenegálban és Európában?

Sok az eltérés. Szerzetes vagyok, de Szenegálban nem hordok reverendát, mert azt gondolom, papnak lenni a szív dolga, és nem a ruha teszi a szerzetest. Egy másik különbség, hogy itt a szerzetesek nagyobb önállóságot élveznek, Szenegálban nem annyira autonómak és individuálisak. Ez szerintem jobb a hazámban, hisz Szenegálban közösségibbek vagyunk. Vannak olyan szerzetesközösségek, akikkel jó kapcsolataink vannak, főleg azokkal, akik hozzánk hasonlóan neveléssel foglalkoznak. Velük egy szövetséget is alkotunk a Katolikus Nevelés Irányítása név alatt. Ennek keretein belül főképp nevelési, pedagógiai kérdésekkel foglalkozunk, és gazdaságilag is segítjük egymást. Így van kapcsolat a katolikus iskolákkal, a jezsuitákkal, a Szent Szív misszionáriusával, Mária kongregációkkal és piarista nővérekkel. A muzulmán szervezetekkel viszont nincs kapcsolatunk, még senki részéről nem volt ilyen kezdeményezés.

Milyen az imaélet a szerzetesi közösségen belül?

Együtt imádkozunk, a zoltárokat pedig énekeljük, mert Szenegálban ezt szoktuk meg. A szentmise is nagyon mozgalmas, ha valaki eljön egy misére, akkor ő is táncra perdül. Ez is egy kifejezése az örömnak, az oltár mellett a misén én is sokszor táncolok.

Az, hogy az „utánpótlásban” nincs hiány, csak a piaristákra jellemző?

Más szerzetesrendeknél és a világi papságnál is így van, de úgy látom, hogy Szenegálban több fiatal jelentkezik piaristának, mint más kongregációkhoz. Ennek az az oka, hogy sokat foglalkozunk a fiatalokkal. A plébániáinkon is nagyon sok a fiatal.

Mennyire jellemző az országra az ateizmus?

Van ateizmus, de ennél sokkal erősebb a tradicionális vallások a jelenléte. Például, ha valaki rosszul érzi magát, akkor sokan nem orvoshoz mennek, hanem a sámánhoz. Ilyenkor ő gyöngyöket vesz a kézbe, eldobja, és megmondja, hogy milyen betegséged van. Van, hogy ezek a vallások keverednek. Kicsit nehéz a kapcsolatot a keresztények és a tradicionális vallást követők között. Nincs összeütközéshez vezető konfliktus, de ideológiai kérdéseket érintő harc igen. Ezek a törzsi vallások gyakran félelmet keltenek, és erre építenek. A hagyományos vallás ezt mondja: ha valami betegség ért, akkor az azért van, mert valakivel találkozta, és ő a felelős a betegségedért. Az ilyenekből lehetnek konfliktusok.

Hogyan viszonyul a szegénységhez, és mi érintette meg Kalazancius életéből?

Az alapítónk, Kalazancius a szegények számára nyitott iskolát. Számomra a megvilágosodás erejével hatott, hogy láttam a szegényeket, és valamit tenni akartam értük, ezért akartam piarista lenni. Kezdetben azon kezdtem el gondolkodni, hogy pap legyek vagy piarista. Ezután elmentem az igazgatómhoz, és tőle kértem tanácsot. Ezen esemény és a döntésem között 4 év telt el. Az fogott meg Kalazancius életében, amikor sétált Róma utcáin, látta a szegény gyermekeket, és arra jutott, hogy tanítsa őket írni, olvasni. Apukám iskolaigazgató volt, és biztos ez is segített abban, hogy tanár legyek. Mikor kisgyerek voltam, elmentem az iskolába apukámmal, megnéztem, hogyan tanít. Aztán otthon eljátszottam a testvéreimnek. Kezdetben ez csak egy játék volt, de aztán egyre komolyabbá vált.

Miért van az, hogy szegény környezetből jön és mégis ennyire boldog, mindig mosolyog?

Ez valami olyan dolog, ami az emberrel vele születik, belül van. Ha dühös vagyok, akkor is mosolygok. Ez sokat segített nekem, hiszen mindennap pozitív felfogással indulok.

Tapodi Krisztián és Tóth Zsanett

Az én karácsonyom

A karácsony a keresztények egyik nagy ünnepe, amely arra emlékeztet minket, hogy Betlehemben megszületett Jézus Krisztus Szűz Máriától. Jézus nemcsak egy ember, hanem Isten fia, akit az Atya azért küldött el az emberekhez, hogy megváltson minket.

A karácsony a hívó embernek nemcsak ezt a földi születést jelenti, hanem azt is, hogy Jézus az Atyától születik az idő kezdete előtt. Azt is jelenti számunkra, hogy a hívó ember lelkében is megszületik Jézus.

Ez az a hármastitok (misztérium), amely Ünnepé teszi karácsonyt, sőt nem egyszerűen egy ünnepé, hanem a szeretet ünnepévé.

De mit jelent ma annak, aki nem hívó, vagy annak, aki távolabb érzi magát Istentől? Ha megkérdezzük ezt Tőlük, akkor sokan rögtön azt válaszolják: a vásárok, ajándékok, fények és a finom ételek jelentik nekik a karácsonyt. Ha számára ezt jelenti az ünnep, akkor feltehetően neki a kérdést, miért pont ilyenkor kell ajándékozni? Egyáltalán van-e valami értelme ennek az egész-

nek azon kívül, hogy nem kell iskolába mennünk? Tényleg csak ennyiből áll ez az egész, hogy van két nap az évben, amikor a családtagok, barátok megajándékozzák

egymást? Nagyokat eszünk és meglátogatjuk a rokonainkat? Félre ne értsetek, ezzel nem az a célom, hogy azokat, akik nem hisznek Istenben, megtérítsem, csak azt szeretném, hogy elgondolkodjunk azon, számunkra mit jelent a karácsony. Nekem személy szerint a következőket jelenti. Számomra ez az ünnep a szeretet ünnepe, mert ezen a napon született meg Jézus, aki megváltotta a világot. Ez az ünnep az öröme és a reményé is az életben, mert megszületett a Megváltó, aki arról tanúskodik, hogy van Isten, aki gondoskodik rólunk, azzal, hogy a saját lelkemben is megszületik.

Szükségesnek érzem végül feltenni neked is a következő két kérdést. Neked mit jelent a karácsony? Te miért ünnepled? Ezt kérdezem Tőled, de kérek, ne azonnal válaszolj, és ne azt próbáld válaszként adni, amit a szüleidtől, vagy amit bárhol hallottál! Kérlek, gondolkozz el ezen egy kicsit, s próbáld meg erre a szíved és a lelked legmélyéből válaszolni. Most nehogy azt hidd, hogy majd más meg tud felelni erre. Gondold át mindezt, és add meg magadnak a választ.

Aleksza János

Szerzetesek karácsonya

Hogyan éli meg a karácsonyt egy szerzetes vagy egy nővér? Milyen módon készül az ünnepre egy-egy közösség? Mi volt a legmeghatározóbb karácsonyi tapasztalatuk? Ezekről kérdeztük a jezsuita, a pálos, a piarista és a Fokoláre Közösség, a domonkos, a ferences rend, az ACAY nevű missziós közösség és a Szociális Testvérek Társaságának tagjait.

Zoltán atya a jezsuita rend tagja. 2007 óta Budapesten hivatásigazgatóval foglalkozik, ebben az évben helyezték át Miskolcra iskolalelkésznek. A budapesti tapasztalatairól fog nekünk beszámolni.

Ahány jezsuita közösség, annyiféle lehet a helyi szokás. Alapvetően közös, hogy az

ünnep a legtöbb esetben a szolgálatokkal kapcsolódik össze, hiszen az egyházi év egyik legfontosabb időszaka ez, ami sok lelkipásztori feladattal jár. A templomi feladatok ritmusa adja az ünnep idejét az életünk külső kereteit. Ugyanakkor minden közösség törekszik arra, hogy legyen megállás, saját belső ünnep is. Budapesten ez úgy zajlik, hogy délután mi is fát díszítünk, aztán közös imára gyűlünk össze. Ilyenkor a zsolozsmát imádkozzuk. Utána jön a vacsora, majd a közösségi ajándékozás. Ennek formája eltérő. Volt, hogy egy felelőse volt az ajándékok beszerzésének, volt, hogy az előjáró tette ezt, más évben meg nevet húztunk, és körbeajándékozás volt. Ilyenkor karácsonyi énekeket is éneklünk. Szellemi ajándékként tavaly

valaki utazási élményeket osztott meg, vagy a saját versét olvasta fel. Aztán meg jön a készület ideje, mert az éjjeli misére prédikációt is kell írni. Van, hogy több helyre mennek az atyák kisegíteni. Egyik legszebb karácsonyom volt, amikor Teréz anya nővéreihez mentem éjjelkor misézni, és a szegényekkel együtt ünnepelethtünk.

A külső feladatok miatt nem a karácsony a legelmélyültebb időszak számunkra, hanem a lelkigyakorlatok ideje. Minden jezsuita évente 8 napra elvonul imádkozni és a képzésünk során két alkalommal 30 napos lelkigyakorlatot is végzünk. Ilyenkor van két fontos szemlélődés, az egyik a megtestesülésről (angyali üdvözlés), a másik a betlehemi születésről. A Szent Ignác-i imamód olyan, hogy az em-

ber elképzei a bibliai történetet, jelen esetben Jézus születését, próbál belehelyezkedni úgy, mintha maga is ott lenne, szem- és fültanúja lenne a titoknak. Szemléli, hogy az irántam való szeretetből hogyan születik meg Isten Fia szegényen és kiszolgáltatottan. A legfontosabb „karácsonyi” tapasztalatok számomra ezért a lelkigyakorlatokhoz kötődnek. Például én Indiában, egy szeptemberi időpontban, 30 fokos melegben végeztem a nagy lelkigyakorlatot, benne az említett szemlélődést. Az éves lelkigyakorlataim során is többször imádkoztam már a karácsonyi titkokról, főleg, amikor az év elejére esik ez az alkalom. Ilyen értelemben kicsit azt mondhatom, hogy kétszer is van karácsony, a liturgikus ünnep tovább mélyül a lelkigyakorlatokban.

FILMES KARÁCSONY

„Imádom a karácsonyi ünnepeket! Talán érzelmős vagyok... de ilyenkor a kapzsiság úgy elönti a szívemet.” (Garfield karácsonya)

János atya, az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a pálos rend tartományfőnöke. A fehér barátok pécsi rendházának karácsonyába kapunk bepillantást.

A minden reggel 6-kor kezdődő Rorate szentmisékkal és az adventi gyertyagyújtásokkal készülünk a karácsonyra. A Szűzanya ilyenkor a középpontba kerül, mivel a szentmisék végén mindig elimádkozzuk az Úrangyalát, és a paptestvérek prédikációjukban sokszor megemlítik Őt. Az elmúlt években – itt Pécsen – a vesperás kezei között belülről énekelve gyújtottuk meg az adventi gyertyát, de idén ezt sajnos nem tudjuk megvalósítani. Lelkigyakorlatot ilyenkor nem tartunk, viszont a húsvét előtti szent háromnapban igen.

Minden testvér kiveszi a részét a készülődésből: néhányan takarítanak, mások díszítenek, a házfőnök pedig a bevásárlást végzi. Több karácsonyfánk is van, amit egy kedves ismerősünktől kapunk.

Karácsony éjjelén összegyűlünk az étkezőben, és közösen felolvassuk a karácsonyi evangéliumot, majd énekelünk. A ferences testvérektől is átvettünk egy igen szép szokást. 12 gyertyát gyújtunk, közben könyörgéseket olvasunk fel különböző szándékokra. A pálosok nem jeleskednek a sütésben-főzésben, amit a hívek szinte megéreznek, mert mindig kapunk valami finomságot tőlük, ami felkerül a karácsonyi asztalra.

Nincs egyedi imádság, melyet ilyenkor végzünk. A teljes zsolozsmát imádkozzuk, ahogy az év többi részében is. Az ajándékozás nagyon szerényen zajlik. A szerzetesi lelkülethez híven, amit kapunk az az egész közösségé. Persze a személyes tárgyakat minden-

ki elteheti a saját szobájába, de például a könyveink nagy részét egy közös könyvtárba helyezzük el. Az ajándék számunkra az, hogy együtt lehetünk. Mi vagyunk egymásnak a legértékesebb ajándékok.

Roland, akit a legtöbben nagyon jól ismernek, tavaly töltötte az első karácsonyát a piaristáknál. Idén novíciusként, egyszerű fogadalmas szerzetesként várja az ünnepet.

Sok készület előzte meg a szentestét. A rendtársaimmal vásároltunk, főztünk, sütöttünk, díszítettük a rendházat, és előkészítettük a közös üneplésre. Eleinte nem tudtam elképzelni, milyen lesz az első szenteste a családom nélkül. Visszatekintve azt látom, hogy ezen a télen végre nem volt túldramatizálva számomra a karácsony: ajándékozás, rohanás, utánajárás. A lényegre tudtam figyelni: jó volt megérkezniem aznap az ünnep nyugalmaiba, csöndjébe. Valahogy, mintha odaléptünk volna mi, a váci rendház tagjai mindannyian a betlehemi jászol felrázó nyugalmaiba. Jó emlék nekem ez.

Közösségileg végül abban állapodtunk meg, hogy minden vasárnap este tartunk közös adventi éneklést. Ha énekeltek már Tözsér tanár úrral, akkor részben tudjátok,

mire gondolok. Ilyenkor összeülünk, esetleg sütizünk, teázunk, „neaggyszen” még egy kis forralt bor is előkerül. Lesz közös adventi rekollektációs alkalmunk is, ez a lelki készülődés intenzívebb része, amikor mindannyian egy napot Sátorlaúj helyen, Szabó László rendtársunknál töltünk, aki szintén a közösség tagja. Rándom, persze, sok dolog szerveződhet.

A jól ismert „kihúzás” rendszer

kel. Arra is odafigyelünk, van-e rokonaink, ismerőseink között olyan, aki magányosan él, hisz az egyedüllét ilyenkor, amikor a családok összegyűlnek, még jobban fáj. Ha valamelyikük szívesen veszi, meghívjuk egy ünnepi étkezésre.

Két esemény van, amire minden évben világszerte sor kerül, és mindkettő főszereplői a mozgalomhoz tartozó 4-8 éves gyerekek és az ő családjaik. Az egyik, hogy a gyermekekkel gipszből „kis Jézuskát” öntünk, befestjük, jászolba tesszük, mellé egy kis elméldést teszünk, melynek címe: „Kilakoltatták Jézust”. Ezt aztán akár kis barátainknak, de akár közösen az utcán, egy éneklős délután alkalmával másoknak is odaadják. A másik, amikor ugyanezek a gyermekek és nagyobb társaik egy kis karácsonyi műsort készítenek a közösség családjaihoz tartozó még kisebb gyermekeknek.

A karácsony lelkeségünk egyik legfőbb pillére. A kölcsönös szeretetünk által az év minden napján megpróbálunk otthont teremteni Jézusnak, hogy megszülethessen szívünkben és közöttünk, családjainkban, közösségeinkben. Őt ünnepeljük karácsonykor. Az egyházzal imádkozunk, az egyház liturgiája és plusz minden országban a helyi szokások szerint.

Mivel mi szegénységben élünk, általában nem vásárolunk külön ajándékokat egymásnak, a konkrét társak iránti szeretet a fő szabály. Közösségünkötől, barátainktól általában rengeteg gondviselést kapunk, amiből aztán igyekszünk bőségesen továbbadni másoknak.

Egyik legmeghatóbb karácsonyi élményem akkorra tehető, amikor Algériában egy teljesen muzulmán országban éltem 8 évet közösségben. Itt nincsenek külső jelei az ün-

szert szoktunk ajándékozni. A lényeg, hogy örömet szerezzünk a másiknak. Ebben talán az az izgalmas, hogy jobban meg is kell ismerni azt, akit meg fogok ajándékozni. Ez nem mindig egyszerű, én szoktam aggódni azon, hogy elég személyes legyen, örüljön is az illető. Emiatt az adventi időszak egy ilyesfajta figyelemmel, gondolkodással is telik.

Katalin nővér a Fokoláré Közösség tagja. Sok évet töltött Algériában, utána került ide Szegedre most pedig Budapesten dolgozik.

Úgy ünneplünk, mint egy családban, nálunk is változó ez, nincsenek bevett szabályok. Minden évben szeretünk legalább egy napot együtt tölteni a magyarországi fokolár (azaz szerzetes) közösségeink-

nep közeledtének, hisz csak mi, keresztények ünneplünk. Szüleimtől kaptunk egyik évben egy műfenyőt, azt állítottuk fel, próbáltuk a magunk módján bensőséggé tenni ezeket a napokat. Egyszer egy ismerős muzulmán hölgy egy általa sült és gyönyörűen feldíszített fatörzs-tortával állított be, hisz tudta, hogy a franciáknak ez a karácsonyi édessége. Meghatott, hogy nemcsak emlékezett az ünnepünk napjára, hanem még időt is szánt rá, hogy szebbé tegye nekünk.

Ráhel nővér a domonkos rend tagja. A budakeszi rendházban él, ahol összesen húszan ünneplik a karácsonyt.

Az ünnep az adventtel kezdődik, vagyis igazi várakozás, készülődés előzi meg. Ez egyrészt megnyilvánul a liturgiában: a hajnali Rorate szentmiséssel, a gyönyörű adventi énekekkel, melyet éneklünk, illetve zsolozsmában is, hiszen az adventi liturgiát énekeljük minden reggel. Fontos szerepet kap az életünkben a csend is, nem csak Adventben, hanem az év folyamán, de Adventben talán még jobban törekszünk ennek külső és belső formájára. Ugyanakkor sok helyre hívnak minket, hogy azoknak, akiknek nincs lehetőségük csendben készülni az adventre, segítsük őket egy-egy lelki nappal, lelki órával elcsendesni, elmélyülni.

A karácsony ünneplése is részben csendben történik: közös, csendes szentségimádással indul a szenteste, majd ünnepi vesperás (esti zsolozsma) következik. Ezt követően együtt, énekelve bemegyünk a közösségi terembe, ahol már feldíszítve áll a karácsonyfa, alatta a jászol, s benne a kis Jézus. Természetesen ünnepi vacsora is van, ez többnyire hal, mákos guba stb. Az ajándékozást szintén adventben

kezdjük: ennek az időszaknak az elején egy kis kosárba tesszük minden nővér nevét, és mindenki húz valakit. Akit az illető kihúzott, egész Adventben „gondot visel rá”, ő lesz az őrangyala: imádkozik érte, titokban segít neki. Például kipucolja a cipőjét, kivasalja a habitusát, vagy más aprósággal is jelezheti, hogy őrangyal kíséri. De a legfontosabb az imádság, a figyelmesség egymás iránt. A közös ünneplés, éneklés és vacsora után történik az angyalok „leleplezése”, megpróbáljuk kitalálni, ki kinek volt az angyala, ezen (is) mindig nagyokat nevetünk. S utána persze van ajándékosztás is. Általában előre jelezzük, hogy mit szeretnénk, és az előljáró, a kis Jézus megbízásából, beszerzi a kért ajándékot. A karácsony számomra elsősorban annak ünnepe

Ferenctől sokat tanulhatunk a karácsony megünneplésével kapcsolatban is. 1223-ban, az itáliai Greccio-ban Assisi Szent Ferenc megrendezte a világ első élő Betlehemét, betlehemes-„játékát”. Hozzá hasonlóan mi is szemlélni szeretnénk az ünnepekben Isten alázatának, közelségének, kicsiségébe rejtett nagyságának titkát, hogy másokat is közel segíthessünk ehhez. Az adventi hetek jó ráhangolást nyújtanak a hajnali templomi roratékkal, amelyek elején ferences papunk bevonul egy szál gyertyával a szentélybe, és a sötét templomban énekl a Harmatozzatok, magasságos egek... éneket. A karácsony előtti napokban a csoportos házalós betlehemezés segít eljuttatni a jóhírt olyan nem vallásos családokba is, ahol szívesen fogadják

karácsonyfával most láthatja a többi nővér is. Ezután el-énekeljük a karácsony előesti vecsernyét a zsolozsmából, majd az ünnepi vacsora következik. Mindig beosztjuk az ünnepek előtt, ki mit fog előkészíteni a háznál és a konyhában. Általában az ügyesebb szakácsokat kérjük fel a nagyobb ünnepeken...

A vacsoraasztalnál 10 gyertyát gyújtunk meg énekes könyörgésekkel más-más szándékokra, ez magyar ferences hagyomány. Vacsora végeztével telefonon felhívjuk szüleinket, hogy énekeljünk nekik valami szép karácsonyi közösségi ajándék gyanánt. Minden nővér választhat, hogy milyen éneket szeretne. Lehet gitáros is, vagy valami szép többszólamú. Majd egymás megajándékozása következik a kápolnában, mivel ott áll a kis karácsonyfánk, lába alatt az időközben odarejtett ajándékokkal. Egyenként adjuk át az ajándékot annak a nővérnek, akinek a nevét Advent elején kihúztuk...

25-én délután itt, Bükk-szentkeresztben a templomkertben kialakított „Élő Betlehem” is sokakat megszólít. Ilyenkor a Szent Családot valódi emberek, fiatalok alakítják, és a kis Jézus is a falu legfiatalabbja szokott lenni. Bárányokat, szamarat, tehenet hozatunk falubeli férfakkal, akik istállót építenek nekik. Mi, nővérek, egy kis zenészeszöveges, örömhírt meghirdető műsort adunk a szlovák hagyományörző énekkarral együtt.

Edit nővér az ACAY nevű missziós közösség tagja. Már 18 éve teljesít szolgálatot a Fülöp-szigeteken.

A Fülöp-szigeteken a karácsonyra való készülődés már Mindenszentek után elkezdődik. Az Advent csak egy formális kezdete az egyházi

és öröme, hogy mi, emberek nem vagyunk egyedül, nem vagyunk magunkra hagyva a világban. Az Isten sorsközösséget vállalt velünk, sőt, megtestesülése – és szenvedése és feltámadása – által a Vele való életközösségre hívott meg minket, az örök életre.

Klára nővér, a Szent Ferenc Kisnővéreinek tagja.

Nekünk, ferences nővéreknek a karácsony különösen is kedves ünnep. Assisi Szent

az utcán Betlehemmél vonuló gyerekcsapatot. (Egy ilyen alkalommal a nagy hóban történt egy szépséghiba: az egyik csapat töredelmesen bevallotta, hogy elhagyták a kis Jézust... Az agyagfigura észrevétlenül kipotyogott...) Mi, nővérek, 24-én délután, a templomi pásztorjáték után gyertyafényes közös szentségimádást tartunk a rendház kis kápolnájában, ahol a házfelölő nővér által előkészített – és eddig titokban tartott – dekorációt a szalmacsillagos

FILMES KARÁCSONY

Mondjuk, hogy ezen a napon, millió évvel ezelőtt, született egy kiskrapek, akiről legtöbben azt gondoljuk, hogy varázslatos. Mások meg azt, hogy nem, és az is rendben van. De valószínűleg nekünk van igazunk. Amen. (Simpson család)

liturgikus naptárnak. Minden vasárnap a mi templomunkban egy család olvassa fel az adventi imát a mise előtt, majd a család tagjai meggyújtják a gyertyát és kezdődik a mise. Itt nincs Rorate mise, mint otthon.

Itt mindig meleg van, nem esik a hó, így a karácsonynak is más a jellege. Minden évben egyes városrészek kiállításokat szerveznek újrhasznosított anyagokból készített karácsonyi díszekből. Csak itt, ebben az országban őrzik annak a hagyományát, hogy kilenc nappal december 25-e előtt mar elkezdene egy kilenced misét, és tulajdonképpen kilenc napon keresztül hajnal 4 órakor az éjféli miséhez hasonló liturgikus, pompás ünnepeléssel készülnek Jézus születésére. Minden filippino templomban annyira sokan vannak ilyenkor, hogy be se férnek a templomba, ezért éveken ezelőtt az egyház eldöntötte, hogy az esti órákban is legyen egy „Simbang sa Gabi. Ez az időszak a papok számára a legkeményebb az évben, mert kilenc napon keresztül alig alszanak, és sok miset mondanak naponta.

Nagy a családunk, általában december 24-en este több mint 50-en vagyunk a háznál a karácsonyfa körül. Sophie

nővér, az előjárónk a legfiatalabb gyermek kezébe adja a kis Jézus szobrát, amit mindenki egy pillanatra a kezében tarthat, ringathat, jelképezve a megújuló szeretetet a mi Megváltónk iránt.

Mindenkinek van egy anyja. Advent első vasárnapján húztunk ki egy nevet a misszióknak, és akit kihúztunk, azért fogunk imádkozni, majd megajándékozunk őt. A fiúk a börtönéveik előtt inkább a barátokkal itták magukat részegre, a lányok sokszor erőszak áldozatai voltak a családban, ami nem igazan tette bensőséggé a bádögvárosban a karácsonyt.

Végül a zenés vacsora és a „szent-húzás” következik. Ez egy ránk jellemző tradíció, hogy minden évben választunk egy szentet a kosárból, aki a következő évre barátunkká válhat.

Mónika nővér a Szociális Testvérek Társaságának tagja, és az ő karácsonyi készülődésüket mutatja meg nekünk.

Általában törekszünk arra, hogy az ünnepet meg tudjuk osztani azokkal, akik valamilyen nehézséggel küzdenek. Évenként változik, hogy kiket választunk. Van, hogy cigány családok plébániájára megyünk, és besegítünk a gyere-

**Ó fényességes
Ó békességes
Ó dicsőséges
Karácsony!**

**Szénakazlak mellett,
lám, angyal közelgett.**

**Az égből indulva
üzenetét hozza:**

**Ma született gyermek,
a világ ismer meg!**

**Pásztorok hirdessék
minden szívnek tessék:**

**Ő az istállóban
fekszik a jászolban,**

**fekhelye gyalult fa,
pelenkája szalma.**

**József és Mária
ajkán zeng ária,**

**ökörke, szamárka
kétfelől csodál a:**

**Világ ékessége,
kezdeté és vége!**

**Ó fényességes
Ó békességes
Ó dicsőséges
Karácsony!**

(Weöres Sándor)

keknek a Jézuska-várás betanulásában. Van, hogy idősek otthonába vagy hajléktalanok melegedőjébe megyünk kis műsorral. De ami minden évben van, hogy a saját rendtársaink csobánkai időshonában látogatjuk meg a testvéreket.

A házközösséggel már az adventben elkezdünk készülni. Kihúzzuk egymás nevét, és imádkozunk azért a testvéért, akit „kaptunk”. Karácsonyra mindenkiben megszületik egy ige, amit egy képeslapon leír a másinak, mint legfőbb karácsonyi ajándékot.

Van karácsonyfánk a közösségi szobában, a kápolnánkban felállítjuk a betlehemet agyagfigurákból. Vannak, akik a mézeskalácsütésben szoktak kibontakozni, mások pedig az ünnepi ebédet főzik, ill. egyvalaki megsüti a „Kisjézus tortáját”.

24-én délután már elcsendesedünk, és a sötétség beálltával egy gyönyörű énekkel meghirdetődik a karácsony. Ezután szentségimádásban vagyunk együtt csendben az Úrral. Együtt imádkozunk a Vesperást, vacsorázunk, majd folytatjuk az ünnepet a közösségi szobánkban, kis műsorral, zenével, énekekkel, versekkel, amikkel ki-ki készült és természetesen az ajándékozás izgalomával.

25-én közösen folytatjuk az ünnepet, és 26-án elindulunk a családjainkat a meglátogatni.

A Karácsony azt jelenti nekem, mint amikor a hidegből belépünk egy meleg szobába, mint mikor a sötétben felgyullad egy mécses fénye, mint amikor valaki szomorúságomban, magányomban átölel, csüggedtségemben azt mondja: Te nagyon nagy kincs vagy számomra, végtelenül értékes vagy a szememben, Hozzád akartam eljönni, mert szeretlek!

Tapodi Krisztián és Tóth Zsannett

Szakonyi Károly: Ünnepi kirakatok

Egy évtizede Bécsben még elkápráztatott a karácsonyi vásár csillogása, a színes füzérek, a villódzó fények a Mariahilferstrassén a gazdag kirakatok fölött. Mostanában már Budapest is feldíszíti magát a nagy kampányra; december a vásárlás jegyében telik el. A Vörösmarty téren már magaslik a Hungaroton óriási fenyőfája a ráaggatott hanglemezekkel, sőt a költő szobra köré is színes reklámok épültek; a nagy poéta, műanyag fóliába burkoltan, lehajtott fővel, megadóan búvik meg a monstre tablók mögött.

A televízió képernyőjén csinos reklámkisasszonyok száguldanak üzletről üzletre, hogy a tájékoztatás örvén ügyes propagandával kínálják az iparcikkeket. Az osztrák fővárosban nyilván ma is nagyobb az áruteríték, mint nálunk, de ahogy apám a maga nyolcvanéves tapasztalatával szokta mondani: van itt minden, csak pénz legyen hozzá dögvél! Pénz pedig akad valahonnan, kinek innen, kinek onnan – van, lesz, adódik... Persze ilyenkor semennyi sem elég. Az ötszázások elillannak a pénztárcánk-ból, és még szinte semmit sem vettünk! Mi is kellene? Egyelőre némi célszerűség vezérel mindenkit, de nemsokára elveszítjük a fejünket, egy hét, tíz nap múlva pánikban fogunk rohángolni a tengernyi ember közt sodródva, s minden kezünk ügyébe eső holmit felvásárolunk. És amit a szeretet jegyében kezdtünk,

nok a családban: – Kérlek, az idén ne vegyetek ajándékokat, a gyerekeknek se, egyezzünk meg ebben, jó? Hiszen senki sem áll olyan fényesen... – Jó, jó, de akkor ti sem! Valóban, akkora drágaság van...

És mégis vásárolunk. A századvég nagy narkózisa ez, a füveknél ártalmatlanabbnak látszik; a fogyasztói társadalom kitalálta a gazdagság illúziójának narkotikumát szerte a nagyvilágban. Mi sem akarunk lemaradni. Csábító a tárgyak megszerzése. S abban is van valami gög, valami passzió, hajdani szegénységünk megvetése, ahogy aztán elszórjuk tárgyainkat.

Az iskolában a takarítónő mintha a proszektúrúra kalauzolna: – A pincében... ott lenn, ott hevernek az elhagyott holmik, tessék csak lemenni, a fűtő majd megmutatja...

Merthogy a gyerekek mindig elhagynak valamit. Sálát, tornacipőt, füzetet. Itthon a veszekedés: – Miért nem vigyázol, fiam, hol jár az eszed, legalább arra emlékezz, hol hánytatd el?! Az osztályban? A napköziben? Nem vehetek minden héten egy újat, apád se győzi, az a rengeteg pénz, mit képzelsz, mit tudod te?!...

Így hát megyek, megyünk s keresgélünk.

Az alagsor homályában, a hőségben a csövek labirintusa a kazánházhoz vezet. A fűtő kinyit egy gyéren megvilágított helyiséget. – Hát tessék... ha felismeri!...

hogy kedves meglepetéseket szerezzünk, másokat boldogítsunk, azt kétségbeesett dühöngéssel végezzük be.

A szörnyű szombatokon és a még szörnyűbb ezüst- meg aranyvasárnapokon, amikor már letiporjuk egymást, gyilkos indulattal veszekszünk vevők és eladók, ölre megyünk egy kacatért, vérig sértünk embertársat, élettársat, polgártársat és vadidegent, amikor már kifulladásig, átkozódunk és beledöglünk a cipekedésbe, akkor pokolba kívánjuk azt, aki kitalálta, hogy éppen karácsonykor kell mindenkit megajándékozni. Az első roham december 24-én kora délutánig tart, mert bárhol szitkozódunk, azért még az utolsó pillanatokban is vásárolni akarunk majd. A félig lehúzott redőny alatt besurranunk az Amforába egy pohárkészletért; a trafiksnőt sírva kérjük, forduljon vissza velünk a boltba, elfelejtettünk illatos szivart venni Vili bácsinak, pedig ez idáig minden évben... Csak az elsőtétülő portálok fékeznek meg a rohanást; elcsendesedik a város, és a fenyők alatt a csomagokra meg egymásra tekintve elégedetten bólintunk, lám csak, hát mégis, mégis van itt szeretet. Pedig végigfutottak a körtelefo-

A kép mehökkentő és kissé borzongató: vesszőkosárban, papírdobozokban, ládákban sapkák, ujjasok, labdák, úszósapkák, nadrágok, kesztyűk, tornaszerek, szappanosdobozok, törülközők, füzetek, tolltartók, iskolaköpenyek! – Mióta gyűlnek itt ezek? – Az év eleje óta. – És senki sem jelentkezik értük? Hiszen mind használható, drága holmi!

Van, aki veszi a fáradságot, keresgél, de igen kevesen. – Hiszen tetszik látni...

Sokan persze nem is érnek rá az osztálytól a pincéig átkutatni az egész iskolát. Mikor? Reggel rohanás, este, rohanás. Rohanás, rohanás. Csak egy odavetett mondat ragad meg a gyerek fülében: – ...Nem tudsz semmit megbecsülni? Na, majd!... – De nincs következmény; a következetességhez idő és türelem kellene. A gyerek tehát megszokja: majd veszünk újat!

Például most, decemberben, amikor az aranygömbökkel, girlandokkal díszített kirakatokban annyira kelletik magukat az árúk. Aztán majd ezek is, gazdájukat vesztetten, a kazánba kerülnek.

Aki nincs fenn a Facebookon

Van ilyen ember, és ez most nem poén, nem kamu. Nem lájkvadászat. Milyen lehet az élete? Van neki valódi élete a Facebookon kívül? Mi lehet ott? Sivárság. Mit tesz a fotóival? Mit? Megnézi. És? Megmutatja egy embernek? Kettőnek? Kinek? Nincs jelen az igazi valóságban, nincs szerepe, nem jut levegőhöz. Kénytelen elfoglalni magát valamivel. Na, de mivel? Kimegy a természetbe. És? Egyedül nézelődik ott úgy, hogy egy fotót nem posztol sehová? Akkor ott sem járt. Ki hiszi el neki? Ő maga sem hiszi el az életét. Nem tudja visszakövetni, mi volt vele például egy éve. Főz magának valami kaját. Nagy dolog, mondhatom. Kimeri a tányérba, le nem fotózná, mert minek, és komótosan megeszi az egészet. Volt, nincs, de leginkább sosem volt, mert hol a dokumentáció?

Nem tud lájkolni. Mitől fosztja meg magát... Ölelés? Hagyjad már. Benyomni a tetszik gombot, az az igazi gesztus a barátaid felé. Abból érzik igazán, hogy törődsz velük. Egy kézfogás, egy ölelés túl tolakodó és divatjamúlt megnyilvánulás. Rádadásul zavaró is. Egy izzadt tenyér, egy testszagú közlekedés meg is tudja mérgezni az emberi kapcsolatokat, míg egy lájkban benne van az intimitás és a szolid érzelmek kék kapuszalába sűrített változata.

Megosztani valamit? Mit? Maximum a pizzájából ad egy szeletet, azt osztja meg veled, vagy ad egy harit a szendőjéből. Ezek az ételek rádadásul lefotóztatlanul kerülnek elfogyasztásra. Kvázi hiányos produktumok. Olyan, mintha a sötét hagyná ki valaki a nyúl paprikásból, vagy a húst a kolbászból.

Elovas valahol egy megindító idézetet. Na és? Pár perc múlva elfelejti. Ahelyett, hogy hasonló lelki élményhez juttatná ismerősei sokaságát. De nem tudja, hogyan magyarázzam. Nincs hírfolyama, fogd már fel, a rádióból kényszerül tudomást szerezni a hírekről! Meg esetleg böngészni a netet, de az ilyen még erre sem igazán kapható.

Kénytelen az ilyen ember találkozni és beszélgetni veled. Ugye, milyen kellemetlen és zavaró tud ez lenni? Görgeted otthon a hírfolyamodat, végre van szabad öt órád, hogy tartalmasan eltolthasd a Facebookon, erre becsönget. Bejön, leül és dumál. Nem veszi észre magát, hogy te most épp egy volt osztálytársad megszületett gyermekének fotóját szeretnéd nyomtatékosan

belájkolni, sőt hozzáfűznél egy „Tiszta apja, le sem tagadhatnád!” kommentet, de nem lehet lelkiismeret furdalás nélkül, nyugodtan megtenned, mert ő ott bámul rád a lakásodban. Ne is kezd neki magyarázni, mi ez az egész, úgysem érti. Ő egy olyan vad és manuális világban mozog, mint ami 1990 előtt volt a földön. Ő még mindig ott él, abban a fára mászós, kútból ivós, csókolózós korszakban. Szánalmas ez valahol.

Mit tud az ismerőseiről? Már ha egyáltalán vannak neki. Állítom, az ilyennek maximum három-négy ismerőse lehet. Az ilyen ember sosem fogja így átélni azt az érzést, hogy van 1200 ismerőse, és egy kattintással mindent megtudhat mindenkiről. Hol van

most, melyik presszóban, hol nyaralt a párjával, mit főzött tegnap, kivel van bonyolult kapcsolatban, stb. Hány és hány fontos születésnapról marad le így. Nem értesül időben róla, mert nem jelzi neki semmi, hogy hé, üzenj már oda Polernyákné Zalvai Anikónak valamilyen formában, hogy BSZ! vagy HB2U! Információszegény állapotban lebeg az ilyen a szerencsétlen flótás. Kénytelen könyveket lapozgatni, és azok a lapok semmiféle háttérvilágítást nem kapnak, míg a Facebookról sugárzik az arcodba, ha rácsatlakozol.

Meg eleve, mit csinál egy ilyen az okostelefonjával? Semmit.

Nincs neki olyan. Egy réges-régi Nokiája van. Egy kis kijelzős, VGA-kamerás nulla. Ez az igazi probléma ma Magyarországon, nem az éhező gyermekek. Az ilyen alakok okozzák a valódi nehézségeket, akik nem képesek bekapcsolódni a szájbertérbe. Több kárt okoznak a társadalomnak, mint az egyszeri politikus, aki azt hazudja, hogy családi összefogással építettett magának félmilliárdos palotát.

Segítenünk kell ezeken a Facebookon-kívüli eltévelyedetteken. Mégis azt mondom, nyújtsunk feléjük egy lájkolást formázó, virtuális jobbot. Szervezzünk találkozót nekik, tartsunk előadást, meg kell győznünk őket, mert egy varázslatos világról maradnak le, ha nem csatlakoznak. Jobb lájkolni, mint kapni, ez legyen a szlogenünk feléjük.

HáCsé77
Forrás: Internet

„Az élmények megélésének színhelye, a kapcsolatok teljes életciklusa sokszor teljesen áttevődik az online térbe. A folyamatos be- és összekapcsoltság azt az illúziót keltheti bennünk, hogy nem vagyunk egyedül, pedig sokszor a valóságból csak a monitor hideg vibrálása marad.”

(Csókay Ákos szociológus)

A Jurassic World túlméretezett sztárja

A legnagyobb „mozisaurusz”: a Mosasaurus hoffmanni

Idén számos nagyszerű és kevésbé nagyszerű, de mindenképpen közönségcsalogató filmet láthattunk a mozikban, amelyek közül – legalábbis bevétel szempontjából – a júniustól vetített Jurassic World volt a legsikeresebb. A dínórajongók nagy érdeklődéssel várták a filmet – hisz a Jurassic Park harmadik részének megjelenése óta 14 év telt el –, azonban csatlódnuk kellett: mindössze egyetlen „értékelhető”, új, eddig nem látott hüllő jelent meg a vásznon: a Mosasaurus hoffmanni.

A Jurassic World cselekménye viszonylag egyszerű. Végre megvalósul az a terv, amely John Hammondnak évekkorábban nem sikerült: egy trópusi szigeten őslényekkel teli parkot hoznak létre, amely évente turisták millióit vonzza. Aztán egy alkalommal – „természetesen” – elszabadul a legvérengzőbb ragadozó, eluralkodik a káosz és a kétségbeesés, de végül néhány „hős” helyreállítja a rendet.

A sziget őslényei közül a látogatók kedvence egy hatalmas tengeri hüllő, a Mosasaurus hoffmanni, amelyet megpillantva felmerülhet bennünk a kérdés, hogy ilyen állat létezett-e valaha. Filmbeli méretei eléggé megdöbbentők, hisz mintegy negyvenötven méteres óriásként ábrázolják, amely falatnyi csemegeként nyeli el a buszméretű fehér cápákat.

Az óriás tengeri hüllő létezésével kapcsolatos elbizonytalanodásunk nem alaptalan. Tény az, hogy a földtörténeti középidő tengereinek csúcsragadozói a vízi életmódra tért hüllők, közülük is a Mosasaurusok voltak. Azonban legtermészetesebb fajuk, a Mosasaurus hoffmanni eddig ismert legnagyobb példánya is „csak” 18 méter hosszú. A film tehát kissé túloz – nyilvánvalóan a nagyszerű és borzongató látvány kedvéért.

Valószínűleg nem véletlen döntöttek úgy a film készítői, hogy a Mosasaurus hoffmannit rekonstruálják. Egyrészt a Jurassic Park korábbi részeiben egyáltalán nem találkozhattunk tengeri hüllőkkel: ezzel már rég adósak voltak. Másrészt a Mosasaurus hoffmanni az egyik „legtekintélyesebb” faj az őslénytan történetében: másfél méteres koponyafossziliáját már 1764-ben megtalálták. Hollandiában, egy Maastricht közelében lévő bányában leltek rá, ami Európa-szerte nagy feltűnést keltett a tudósok körében, és hatalmas vita kerekedett abból, hogy milyen állathoz is tartozik a koponyamaradvány. Johann Leonard Hoffmann német orvos-polihisztor is rendkívül érdekelte ez a kérdés, és szorgos kutatómunkával számos egyéb, e fajtól származó csontmaradványt gyűjtött össze, majd megalkotta elméletét: szerinte a fossziliák hatalmas tengeri krokodiloktól származnak. Ugyan

Hoffmannak ebben nem volt igaza, 1829-ben mégis az ő tiszteletére nevezték el a fajt Mosasaurus hoffmanninak, azaz „Hoffmann moszasauruszának”.

Miféle hüllő?

Ha nem krokodil a Mosasaurus, akkor mégis mi? Mely ma élő hüllőkkel van valójában rokonságban? Hogy ezt megválaszolhassuk, kissé el kell mélyednünk a hüllők fejlődéstörténetében.

A hüllők a földtörténeti középidő elején több evolúciós ágon bontakoztak ki, amelyek közül három máig jelentős: a teknősök, az archosaurusok és a lepidosaurusok. A középidőt egyértelműen az archosaurusok uralták, amelyet nevük – jelentése: „uralkodó hüllők” – kiválóan kifejez. Közéjük tartoznak a krokodilok, a bőrszárnyakkal cikázó repülő hüllők, a közsímt dínoszauruszok és belőlük kifejlődő madarak.

Sokáig csak az archosaurusok árnyékában éldegélt a másik fejlődési irány: a lepidosaurusok. Nevük annyit tesz: „pikkelyes hüllők”, amely arra utal, hogy testüket jellegzetes, vastag szarupikkelyek borítják. A gyíkok – köztük a hazai fürgé és zöld gyík, a kaméleonok, agámák, leguánok és rokonaik –, illetve a végtagjaik elcsökevényesedésével belőlük kifejlődő kígyók tartoznak e csoportba.

Hol a helye ebben a történetben a mi Mosasaurusunknak? Bár a dínoszauruszokat túlszárnyaló méretei alapján „uralkodónak”, archosaurusnak gondolhatnánk, valójában a lepidosaurusok, még hozzá a gyíkok rokonsági köréből származik. Igen, a Mosasaurus egy gigantikus gyík, amely a középidő végi, krétakori tenger legnagyobb ragadozója volt. A kövült csontmaradványai alapján a ma élő gyíkok közül a természetes varánuszokkal mutat evolúciós rokonságot. A Mosasaurusok tehát tengeri életformára térő varánuszok, amelyek a hegyes karmokkal teli fürgé lábakat lapátszerű uszonyokra cserélték. A Komodo szigetén élő komodói varánusz – vagy hangzatosabb nevén komodói sárkány – a legnagyobb és legvérengzőbb ma élő gyík: akár 3,5 méteresre is megnő, és előszeretettel vadászik méretes bivalyokra vagy akár a közelébe merészkedő emberre. Hiába rekorder azonban e faj a gyíkok között: ősi tengeri rokona, a Mosasaurus hoffmanni adottságait meg sem közelíti. Ha az állatkertben varánuszt látunk vagy csak egyszerűen egy kövön napozó gyíkokskával találkozunk, jusson eszünkbe: ősi rokonaik a krétakori óceán habjait szelő húsz méteres ragadozó óriások voltak!

Szabó Gábor SchP

FILMES KARÁCSONY

A Bölcsék: – Csillag vezérelt minket.
Brian anyja: – Szerintem inkább egy pálinkásüveg! Kifelé!
(Brian élete)

Karácsony Adyénál

Mit süttött Ady anyja karácsonyra?

Éppen egy évvel ezelőtt egy irodalmi csemege tűnt föl a könyvpiacra. Egy hódmezővásárhelyi kiadó megjelentette az egykori híres piarista diák, Ady Andre édesanyjának, Ady Lőrincnének a süteményes könyvét. A lapokat befényképezték, így mindenki az eredeti kézírással, hasonlóan

(faksimile) kiadásban bogarászhatta otthon a 19. század végi recepteket. Most nektek is lehetőségetek nyílnak arra, hogy egy-egy fogást elkészítsétek.

Püspökkenyér

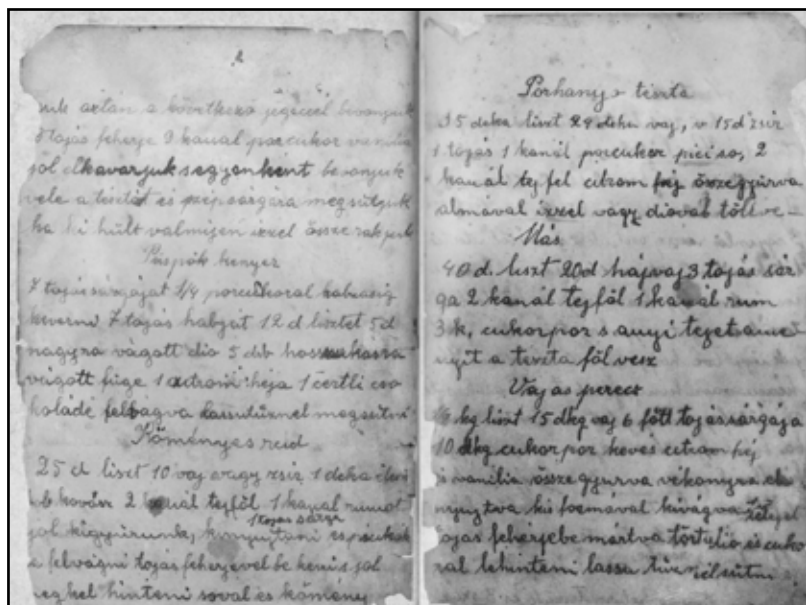
7 tojás sárgáját, 25 dkg porcukorral habzásig keverni. 7 tojás habját 12 dkg lisztet, 5 deka nagyra vágott dió, 5 db hosszúkásra vágott füge, 1

citrom héja, 1 certli csokoládé félbe vágva. Összekeverjük és lassú tűznél megsütni.

Vajas pereg

½ kg liszt, 20 dkg hájvaj, 3 tojássárgája, 2 kanál tejföl, 1 kanál rum, 3 kanál porcukor, s annyi tejet, amennyit a tészta fölvesz. Tetszés szerint töltjük.

A receptekhez a keretes Ady-idézetet ajánljuk!

HARANG CSENDÜL,
ÉNEK ZENDÜL,
MESSZE ZSONG A HÁLAÉNEK
AZ ÉN KEDVES KIS FALUMBAN
KARÁCSONYKOR
MAGÁBA SZÁLL MINDEN LÉLEK.

A könyvtár üzeni

Az utóbbi években valahogy úgy alakult, hogy könyvtárunk nagyon szerény gyarapodása szorosan összefüggött az iskolában zajló olvasóversennyel. Ha másra nem is jutott, a listáról hiányzó és még beszerezhető regényeket, meséket igyekeztem pótolni. Természetesen azért, hogy a művek hiánya ne akadályozzon meg senkit olvasási éhsége csillapításában, nem beszélve a versenylázzáról!

Íme, néhány régebbi könyv a kínálatból:

Jane Austen: Bűszekség és balítélet – a romantikusoknak. Coelho könyvei – kicsit elméledős, spirituális utazásos, lélekboncolgató és boldogságkeresős olvasmányok. Népszerűek még Janikovszky Éva és Szabó Magda művei, Ken Follett Évszázad-trilógiája, Cooper és Rónaszegi Miklós klasszikus indiános és kalandos történetei. Kihagyhatatlan mesék és vidámabb olvasmányok: Lázár Ervin, Michael Ende és Rejtő Jenő művei illetve Regős Bendegúz csínytevései a bakterházról...

Újabb szerzemények:

Marlo Morgan: Vidd híret az igazaknak – egy amerikai orvosnő élete az ausztrál bennszülöttek között.
Arthur C. Clarke: 2001 – Űrodisszeia – tudományos-fantasztikus olvasmány.
Jean Webster lányregényei (Nyakigláb Apó, Kedves Ellenségem!, Patty a kollégiumban). És máris közkézen forog az Így nevel a sárkányodat című sorozat, ami nemcsak a kisebbeket fogja meg...

Kalandra fel!

Természetesen, a karácsony közeledtével hozzá kapcsolódó könyveket és filmeket is találtak szép számmal a könyvtárban! Szép készülődést kívánok!

Jutka néni

„Nemes bor a fennkölt lelkeknek”

Ritka esemény a mai magyar képzőművészetben egy családi kiállítás. B. Kovácsék azonban festményekkel, szobrokkal, rajzokkal és fából készült alkotásokkal mutatkoztak be Hódmezővásárhelyen.

2015. november 7-én nyílt meg Hódmezővásárhelyen a B. Kovács család kiállítása. Öt testvér és édesanyjuk mutatta munkáit a Bessenyei Ferenc Művelődési Házban. B. Kovács Ferencné Somogyi Emőke festményekkel, gyermekei: Emőke festményekkel

és kerámiaszobrokkal, Judit faképekkel, Márta festményekkel, Katalin szobrokkal és rajzokkal, az iskolánkban tanító B. Kovács tanár úr festményekkel szerepelt a kiállításon. A válogatást nem maguk az alkotók végezték, hanem Sonkoly Tibor festőművész.

A kiállítást Dömötör Mihály fotóművész nyitotta meg. A családnál minden adott volt ahhoz, hogy a tehetség kisaradjon. A szülők adottságai, amelyet örökölhettek a gyerekek, akik maguk is nagyon fogékonyak voltak már kicsiként is. Gyakran ecsetet ragadtak, vagy éppen saját kezükkel formáztak meg valamit. A megnyitó szövegéből B. Kovács tanár úr gondolatait idézzük festészetéről: „Témáimban sokrétű vagyok, mindig azt festem, ami éppen kíváncsivá tesz, vagy valamilyen gondolatot közvetíteni akarok. Nem szándékom a ma oly divatos és a kiállításokon kedvelt »foto realiztikus« ábrázolás, aki ilyesmit vár, csalódni fog. Szeretem a színeket, általuk közvetítem gondolataimat, hangulataimat, érzéseimet. A kérdésre, hogy melyik festő a példaképem, Auguste Rodin szobrászművész testamentumából idéznék: »Hajtsatok fejet Pheidiasz és Michelangelo előtt. Csodáljátok az egyik isteni derűjét és a másik kegyetlen gyötrelmét. A csodálat nemes bor a fennkölt lelkeknek. De őrizkedjete a nálatok idősebbek utánzásától. Tiszteletben tartva a hagyományt, legyetek képesek kiválasztani belőle azt, ami termékenyít magában rejt: a természet szeretetét és az őszinteséget.«” A kiállítás december 1-jéig volt látható.

Fotó: Mérges Irén

„Képekkel szentölte mög a Tiszát”

Dorogi Imre (1890–1976) Szegedhez sok szállal kötődő festőművész, aki egykor iskolánkban tanított. Kiállítását Apró Ferenc nyitotta meg a Bálint Sándor Művelődési Házban. Beszédének néhány részletét olvashatjátok.

„Dorogi Imre életének útját könnyű rövidre fognom. Kisújszálláson született, ott tett érettségét, 1913-ban kapta kézhez diplomáját a Képzőművészeti Főiskolán. 1913 és 1918 között a hadak útját járta, majd 1918 őszén a kegyes atyák szegedi gimnáziumban kapott rajztanári állást. Ezután már csak kettőt csinált: tanított és festett. 86 hosszú esztendő terhét hordozta a vállán, amikor 1976 januárjában belépett azon a kapun, amelyiknek csak az egyik oldalán van kilincs. Csontunkig hatoló februári hideg volt, amikor hamvait ölére fogadta az áldott szegedi föld. A katolikus egyház három pappal celebrálta a gyászszertartást.

[...]

Dorogi mester – nem szépítgetem – tisztes szegénységben ment előre, ám királyi gazdagságot örökölt ránk. Vásznyakra írott művészálmainak magasba ívelését minden kritikusa megcsodálta.

Az 1920-as években még próbálgatta a

formanyelvét, kereste témáit: ismerjük pályakezdő munkáit, egyházi műveit, alföldi tájképeit a boglyáktól kezdve a békésen legelésző gulyáig, de már megújította Nyilasy lányábrázolásait. Érett fővel élte az 50-es évek kényszerű realizmusát, ám a muszáj-olcsóságot elkerülte, elvégre művész volt, az Isten megáldotta talentummal.

Ezen a mai estén pályájának azt szakaszát választom mondandóm lényegéül, mely nagy magasságokba röpítette művészetét. Nem volt rövid az út, és nem volt kikövezve, amelyen eljutott a sokarcú Tisza festői fölfedezéséhez. Először a tájra talált rá, aztán a táj szerkezetére, végül a táj lelkületére, és így érte el a piktorok világának legmagasabb címét: képalkotó művész lett. Mert a látott környezetet lefestő – csúnya szóval: leképező – piktoroknak se szeri, se száma, de akinek a nyitott lelkében és hunyt szemében a táj új arculatot kapva diadalmasan fölragyog, az képalkotó művész, akiből nem születik túlon túl sok erre a világra. Egry Józseftől, a Balaton utolérhetetlen átalakítójától és legnagyobb imádójától való a telitalálat mondás: Én nem a

Balatont, hanem a világát festem! Igen, Egry önvallomása aforisztikus rövidségű, mi pedig rádöbbenő csodálkozással hallottuk, majd tanultuk meg. Dorogi képein sem az a folyó van, amely itt hömpölyg kőhajításnyira, hanem annak a világa. A hétköznapi valóságban nem olyan a Balaton, és nem olyan a Tisza, amilyenek Egry és Dorogi alkotásain látjuk.

Ezt a magas művészetté szublimált tiszai világot az ő érzékeny lelke álmodta meg, és hevesen járó ecsetje mentette vászonra, így lett Dorogi Imréről a látott valóságon túllépő, újat adó művész.

Apró Ferenc

A kenu ifjú reménysége

Magyar Tamás szegedi
piarista diák 2006-tól
úzi Magyarország egyik
legnépszerűbb vízi sportját, a kenuzást. Sportágában nagyon eredményes, pályájában azonban az idei év hozta meg a nagy áttörést. Az ifjú sportolók számára megrendezendő Olimpiai Reménységek Versenyére (ORV) jutott ki. A következő interjúban megtudhatjuk ennek részleteit, és megismerhetjük Tamást is.

keményebbnek bizonyult az előzőnél. A csapattal itt 4. helyen zártunk. Számomra ez is nagyon jó eredmény, nagyon boldog voltam utána.

A verseny kapcsán milyen élményeket gyűjtöttél?

Nagyon sok tapasztalatot tudtam szerezni ezen a versenyen. Leírhatatlan érzés, igazából nehéz elmondani... Az biztos, hogy óriási motivációt adott, és igazán megéreztem a munka gyümölcsének

Általában késő estig tanulok, néha pedig reggel, hajnalban is felkelek emiatt.

A jövőben hogyan képezed el a sportpályafutásodat?

Elég nehéz ezt megmondani. Igazából még sehogy se tudom elképzelni... Most egyelőre csak rövidtávú terveim vannak: a téli alapozást kell nagyon jól elvégeznem. Persze jövőre is szeretnék egy nemzetközi versenyen szerepelni, de ahhoz még sokat kell dolgoznom.

Hol rendezték az ORV-t, és mit jelent pontosan ez a verseny?

Lengyelország egy nagyon szép városában, Bydgoszcz-ban, 14-16 év közötti fiataloknak rendezett nemzetközi verseny. Jelentése Olimpiai Reménységek Versenye.

Milyen kategóriában indultál? Milyen volt a mezőny?

C2 (kenu kettes egység) 200 m, ez volt az első számom. A mezőnyt annyira nem ismertem, de nagyon erős és tapasztalt kenusoknak tündek az ellenfelek. Itt lettem, illetve lettünk társammal együtt, 3. helyezettek. Nagy büszkeséggel töltött el az eredmény, de a versenyzés még közel sem ért véget... Ahogy beértünk a célba, szinte azonnal indulhattam a következő versenyszámomra, a C4 (kenu négyes egység) 200 m-re. A kettő között 5 perc pihenőm volt. Ez a mezőny még

ízét. A jövőben is mérvadó lesz ez az eredmény, úgy érzem, a versenyzésben is sokat segít majd az ORV. Rengeteg munkával és áldozattal járt a felkészülés, minden eddigi munkámat egyesíteni kellett a tökéletes eredmény érdekében. Az edzésekbe még keményebb munkát fektetek azóta.

A sport és a tanulás összeegyeztetése nehéznek tűnik. Te hogyan oldod meg ezt a problémát?

Valóban nagyon nehéz. Tudom, az ideális válasz az lenne, hogy egyformán fontos a kettő, de nekem mégis a sport van előtérben. Természetesen figyelek rá, hogy az edzés ne menjen a tanulás rovására, de ez kétségkívül nagy odafigyelést és koncentrációt igényel. Egy héten nagyon sok edzésem van, ezek hosszúk és kimerítők... Ezek után sokszor nehéz leülni otthon a könyv mellé.

Kit tartasz példaképnek?

Két nagy példaképem van, az egyik Kolonics György, a másik Vasbányai Henrik. Kolonics György a világ egyik legjobb kenus volt. Olyat vitt véghez, amit csak kevesen képesek megcsinálni: egy világbajnokságon 5 aranyat nyert. Még kimondani is elképesztő! Minden kenus olyan akar lenni, mint ő. Vasbányai Henrik személyes kedvencem. Azért lett az én nagy példaképem, mert egyszer majdnem abbahagyta a versenyzést, pedig mindig sikeres volt, de fordult a kocka, és világbajnok lett. Sokat segít, ha belefáradok a sok monoton edzésbe, ő mindig eszembe jut olyankor. Ő is végig tudta csinálni, ezért nekem is menni fog – mindig ezt mondom magamnak.

Priváczi Laura

Sport-e az e-sport?

Óriási üzleti lehetőség kiaknázása van folyamatban az elektronikus sportok terén. Már-már világméretű sportrendezvények nézőszámaival vetekszik egy-egy jelentősebb e-sportbajnokság.

Mielőtt elhamarkodott kijelentést tennénk arról, egyáltalán sportnak tekinthető-e ez az elfoglaltság, nézzük meg, mi rejlik az elnevezés mögött! Felesleges hosszú és túl hivatalos definíciót keresni, a meghatározás egyszerű. Olyan cselekvés, ami a testet erősíti, és az emberi szellemre is hatással van. Emellett fontos az is, hogy ennek segítségével egészségesek legyünk, és nem elhanyagolható az sem, hogy jól szórakozzunk.

Az e-sporttal hasonló a helyzet, mint a szellemi erőpróbákkal, ahol nem kell nagy erőt kifejteni, mégis sportnak nevezik őket a szakértők. Az e-sportnál a koncentráció, a szem és a kéz koordinációjának összehangjában jelenik meg a sportteljesítmény, de a célravezető taktika kitalálása is fontos szerepet játszik. Így talán a legspeciálisabb sporttal van dolgunk, hiszen a házból ki sem kell mozdulni hozzá.

De miért is mondható saját „iparágnak” az e-sport? Rengeteg pénz kötődik hozzá, és minden megtalálható benne, mint az összes többi sportágban: edzők, edzések, bunda, dopping és a szurkolók. Itt meg kell állni pár gondolatra. Ki szeret versenyez-

ni közönség nélkül? Az elektronikus sportok világában is több tízezer vannak a virtuális stadionban, és több millióan az interneten kapcsolódnak be a meccsekbe. Ami viszont eltér a stadion lelátóin tapasztalhatóktól, hogy az ellentétes csapatnak szurkolók sohasem küldik egymást kölcsönösen intenzívre a megmérettetés közben és után.

Az edzés és a felkészülés egy-egy nagyobb bajnokságra más-képpen zajlik. Azt gondolnánk, hogy csak egyszerűen beülnek a gép elé, elindítják a játékot, és durr, bele a közepébe. A valóságban egy összetett és komoly felkészülés előzi meg a meccs-cseket. A pszichikai edzés a koncentrációt és a kitartást fejleszti, az „edzőteremben” az adott játékon gyakorolják a stratégiákat a csapatok.

Hazánkban is elindult az e-sport a saját számláiraján, bár megélni még nem lehet belőle, de több magyar csapat és válogatott is alakulóban van. Az eddigi legjobbnak mondható eredmény, hogy a válogatottunk a világbajnokságon a legjobb 32 közé jutott.

Mindezek ellenére sok embert kell még meggyőzni arról, hogy miért éri megnézni egy League of Legends vagy egy Counter Strike meccset.

Boga Szabolcs

Megyei mezei Diákolimpia – 2015. november 4.

Szeged

Egyéni: 4. hely Varga Sára 9. C (országos döntőbe jutott)

Csapat: 1. hely leány V. kcs. (országos döntőbe jutott): Vass Sára, Priváczi-Juhász Laura, Diallo Alina 9. C, Rozgonyi Boglárka 10. B, Óvári Kata 10. C

2. hely fiú V. kcs., „A” csapat (országos döntőbe jutott): Tóth Alex 9. C, Molnár Lajos, Szanka János 10. C, Magyar Mihály 8. A, Nagy Csongor 11. A

2. hely fiú VI. kcs. csapat (országos döntőbe jutott): Répássy Botond 10. C, Paragi Dominik 11. A, Urbán Balázs 11. C, Kopasz Donát, Papp Sándor 12. B

3. hely leány VI. kcs. csapat: Sztán Anna 11. C, Vékony Vivien, Dóbbé Luca, Godáts Nóra, Kakuszi Sára 11. B

Városi mezei Diákolimpia – 2015. október 21. Szeged

2. hely leány V. kcs. csapat: Vass Sára, Priváczi-Juhász Laura, Diallo Alina 9. C, Óvári Kata 10. C

2. hely egyéni, fiú VI. kcs.: Kopasz Donát 12. B

2. hely fiú VI. kcs. csapat: Répássy Botond 10. C, Urbán Balázs 11. C, Kopasz Donát, Papp Sándor 12. B

3. hely leány VI. kcs. csapat: Sztán Anna 11. C, Vékony Vivien, Dóbbé Luca, Godáts Nóra, Kakuszi Sára 11. B

3. hely fiú V. kcs., „A” csapat: Tóth Alex 9. C, Molnár Lajos 10. C, Oravecz Máté, Paragi Levente 11. C, Nagy Csongor 11. A

4. hely fiú V. kcs., „B” csapat: Magyar Mihály 8. A, Csűrös Balázs, Szabó Martin 9. C, Kismarci-Antalffy Regő 10. B, Szanka Ákos 10. C

FILMES KARÁCSONY

Talán nem ez volt a legmelegebb barátság a világon. Nem küldtek egymásnak karácsonyi lapot, de nem is ölték volna meg egymást. (A Keresztapa)

A Piár Futár előző számában egy keresztrejtvény jelent meg, amelynek megfejtése a következő volt: „Kegyetlenet hogy remélsz, ha nem gyakorlod?” A helyes megfejtést beküldők között két könyvcsomagot sorsoltunk ki. A két szerencsés nyertes: Bóvíz Krisztián (10. A) és Nacsá Kristóf Arnold (12. A). Nyereményüket Boldog Zoltán Tanár Úrnál vehetik át. A karácsonyi keresztrejtvényünk megfejtését a 2016 vízkeresztjéig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni elektronikus levélcímünkre: piarfutar@szepi.hu. A beküldők között értékes könyveket sorsolunk ki.

SZENTESTE KAPCSOLD KI A TÉVÉT!

– Vettem egy fenyőfát karácsonyra, de olyan nagy volt, hogy nem fért be az autóm, ezért le kellett vágnom a tetejét. De semmi gond, úgyis régi vágyam volt egy kabrió.

Két skót támasztja a kocsmapultot:

– Képzeld uram, a feleségem születésnapja és névnapija éppen karácsonyra esik.

– Micsoda érdekes véletlen, uram!
– Szó sincs véletlenről. Hiszen ezért vettem el!

– 58 éve házasodtam össze a férjemmel és most ez az első karácsony, hogy nem veszekszünk.

– Gratulálok, mi a titka?
– Meghalt októberben...

MEGFEJTÉS, 1. RÉSZ HAZAI AUTÓJELZÉS	VILÁGHÍRŰ NÉMET CIR- KUSZ VOLT (krone)	RUHA- ÖSSZE- FOGÓ KELLÉK	A SZIBÉRIAI BARNAUL FOLYÓJA	RITENUTO, RÖVIDEN	TELEPÜLÉS VÁKÖ- ZELÉBEN	www. rejtveny- keszito.hu
MEGFEJTÉS, 3. RÉSZ						F
COFFEE ...; KÁVÉ- CSERJE FAJTA						
KIP-...; KOPOGÁS UTÁNZÁSA			TÁRSA, RÖV. MEGFEJTÉS, 2. RÉSZ			
CELEBESZI VADTULOK				RANGJEL- ZŐ ELŐTAG KERÜLET, RÖVIDEN		
HEVESI FA- LU, NEMZE- TI EMLÉK- PARKKAL					NÉVELŐ KÖZPONTI ÉGÍTÉS	
DEHOGY!	ÁJTATOS ÉLETŰ SZAKASZ- VEZETŐ, R.					
KÉTJEGYŰ MÁSSAL- HANGZÓ		PAPÍRRA VETTET KÖZÉPEN CSÍKOS!				
TESTÜNK MOTORJA				PÁRIZS HATÁRAI! BELÜL FRISS!		
SÁRGÁS- VÖRÖS SZÍN					SPANYOL AUTÓJEL BERLINI JÉGI (eís)	
NEMZETI VÁLLALAT, RÖVIDEN		CARPE ... DUGI ...; DALMÁT SZIGET				
AZ ITTRIUM VEGYJELE	LESZERE- LŐLEVÉL PESTI KÁVÉHÁZ					
-HATÓ, ...; MELLÉK- NÉV- KÉPZŐ				KACSA- FAROK! TÜSKÉS GYOMFÉLE		
BÚZAVI- RÁG FÉLE GYOM- NÖVÉNY					LITER, RÖV. A SAJÓ SZLOVÁK NEVE	
ÁLLAM- ADÓSSÁG KEZELŐ KÖZPONT, R.			FIATALOK KÖSZÖNÉSE JÁTSZÓTÉRI ESZKÖZ			
A NEON VEGYJELE		FÜLLEL ÉRZÉKEL CSEH TE- HERAUTÓ				
IPSZILON	LITVÁN PÉNZNEM BECÉZETT ERIKÁ					
TARTALÉK- FEHÉRJE A KUKORI- CÁBAN				PÁRAT- LAN NÉZŐ! A TALLIUM VEGYJELE		
IDE KERÜL AZ ELIN- TÉZETT AKTA						
NAGY SZALMA- RAKÁS					ÁBÉCÉNK 2. BETŰJE	

STOP
WARS

k é p e s l a p

Bürges Eszter (7.a): Három királyok

Rákóczi Ákos (9.b): Isten segítője

Papp Dániel (7.a): Születés

Hegedűs Boglárka Sára (10.b): Ünnepek

Rácz Gellért (7.a): Karácsony